

loby účet, nýbrž o to, zda byl účet ten aktivním, totiž zda měla žalovaná banka pohledávku, byl svědek jako zřízenec banky oprávněn, by ve smyslu Šu 321 čís. 5 c. ř. s. výpověď odepřel.

Čís. 4654.

Přerušení valutových sporů (nařízení ze dne 21. dubna 1921, čís. 173 sb. z. a n.).

Nezáleží na tom, kdy byl učiněn návrh na přerušení valutového sporu. V pouhém projevu ochoty dlužníkem, že bude plnit v Kč s výhradou, že k tomu není povinen po zákonu, nelze spatřovati uznání jeho povinnosti platit v Kč.

(Rozh. ze dne 10. února 1925, R I 101/25.)

Spor tuzemce proti vídeňské pojišťovně o vyplacení pojištěného peníze soud první stolice k návrhu žalované přerušil dle nařízení ze dne 21. dubna 1921, čís. 173 sb. z. a n. Rekursní soud zamítl návrh na přerušení řízení. Důvody: Předpokladem přípustnosti přerušení sporu po rozumu vládního nařízení ze dne 21. dubna 1921, čís. 173 sb. z. a n. jest mimo jiné, by byla sporná měna, v níž dlužno závazky splnit. Po názoru soudu rekursního není splněn tento předpoklad. Žalobce výslovně odvolává se na sdělení žalovaného úřadu, v němž tento uznává, že splatné kapitály vyplácí v československých korunách, a tvrdí také, že není měna spornou. Žalovaný ústav teprve při ústním jednání dne 20. listopadu 1924 vytasil se s návrhem na přerušení řízení po rozumu zákonných předpisů a přiznává v něm pravost i správnost obsahu onoho svého sdělení. Obsah tohoto sdělení, jež tedy žalovaný ústav výslovně uznal, nezavdává pochybnosti o tom, že žalovaný ústav výslovně prohlašuje, že splatné kapitály pojištěné vyplácí v měně československé, že také v tomto případě se nezdráhá vyplatit kapitál v této měně, že však není s to tak urychleně kapitály ty likvidovati, jak by si to sám přál v zájmu svých pojištěnců, poněvadž je vyplácí teprve po dojití premiových obnosů. Žalovaný sice svůj návrh na přerušení řízení odůvodňuje také tím, že »spornou je měna, ve které má býti plněno«, této stati však nijak nedokládá tím, že nemá býti placeno ve měně československé, že má býti placeno ve měně rakouské, nýbrž spokojuje se teprve ke konci odůvodnění svého návrhu na přerušení pouhou motivací »sporné měny«, ač pro tento právní důsledek netvrdí ani skutečností, z nichž by bylo usuzovati na spornost měny, naopak výslovným uznáním správnosti svého sdělení přiznává vlastně v podstatě, že kapitály se vyplácejí v měně československé. Nesejde na tom, že není žalovaná po zákonu zavázána vyplácet pojištěné kapitály v měně československé, stačí, že žalovaná v tomto sdělení uznává sama, že výplaty koná v této měně a neohražuje se vůbec proti tomu, by v měně této výplata se dala. Není také bezvýznamno, že návrh na přerušení neučinila žalovaná již dříve, ač to učiniti mohla, nýbrž až teprve, když vyčerpala formální námitky.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Stěžovatel právem spatřuje nesprávné právní posouzení v tom, že rekursní soud považoval prohlášení ve stěžovatelově sdělení, že vyplácí splatné kapitály v československých korunách, ačkoli rezervy, odpovídající ve starých korunách učiněným platům premiovým, stále ještě nebyly nostrifikovány, pročež právně k tomu nemůže býti nucen, za uznání stěžovatelovy povinnosti vypláceti splatné pojištěné sumy v československé měně. Proto právem, protože toto prohlášení, učiněné s výhradou, že stěžovatel ku placení v československých korunách právně nemůže býti nucen, nelze považovati za uznání, že k takovému způsobu placení je zákonitě a smluvně povinen. Uznání jest jenom ten kráté právním jednáním a víže uznávajícího podle zásad soukromého práva, když vyjadřuje vůli uznávajícího, že jest ochoten strpěti, by uznání platilo proti němu jako projev vůle. Když tedy stěžovatel projev il pouze ochotu, že bude platiti v československých korunách, ale ochotu s výhradou, že k tomu není povinen po zákonu, nemůže býti takovéto uznání považováno za uznání povinnosti placení pojištěných kapitálů tímto způsobem, totiž v československých korunách. Pro otázku přerušení rozepře podle vládního nařízení ze dne 21. dubna 1921, čís. 173 sb. z. a n., jehož účinnost byla prodloužena naposled vládním nařízením ze dne 13. prosince 1923, čís. 236 sb. z. a n. do 31. prosince 1924, jest rozhodujícím, zda je v rozepři spornou měna, ve které má býti vyplacena pojištěná suma. Rekursní soud sice uznává, že stěžovatel není po zákonu zavázán vypláceti pojištěné kapitály v československé měně, ale jest mu vadou stěžovatelem v řízení prvé stolice učiněného návrhu na přerušení rozepře podle vládního nařízení ze dne 21. dubna 1920, čís. 173 sb. z. a n., že stěžovatel obmezil dotýčný přednes na pouhé, ničím nedoložené tvrzení, že spornou je měna, ve které má býti plněno a že pro tento právní závěr neuvedl skutečností, z nichž by bylo lze usuzovati na spornost měny, naopak že uznáním správnosti svého sdělení přiznává vlastně v podstatě, že se kapitály vyplácejí v československé měně. Rekursnímu soudu nelze dáti za pravdu. Rekursní soud úplně přehlíží zjištění soudu v prvé stolici, že stěžovatel neměl dne 26. února 1919 na území státu ani hlavního sídla, ani filiálky, že jeho sídlo je ve Vídni, kdež jest jeho ústředí, že za toto vyřizuje na území tohoto státu běžné věci, zejména korespondenci, likvidaci pojistek Úřednický spolek v Praze, že šlo o závazek mezi stranami, z nichž jedna je tuzemcem, kdežto druhá, stěžovatel, má sídlo v republice Rakouské, že šlo o závazek, vzešlý za platnosti korunové měny. Tato zjištění ukazují, že bylo v řízení prvé stolice úplně všecko probráno, čeho bylo potřebí ku poznání, že v této rozepři je spornou měna, vždyť ostatně i rekursnímu soudu postačily výsledky řízení prvé stolice ku správnému závěru právnímu, že stěžovatel není zavázán po zákonu vypláceti pojištěné kapitály v československé měně. Nemůže býti, jak rekursní soud činí, přiřkládán význam okolnosti, že stěžovatel neučinil návrhu na přerušení již dříve, ač to mohl učiniti, nýbrž teprve až vyčerpál formální námítky, poněvadž takový návrh tam, kde musí ku přerušení dojít i z úřední povinnosti, když jsou zjištěny předpoklady přerušení, má vý-

znam v celku podružný, a zvláště je zcela bez významu, byl-li podle soudního názoru učiněn příliš brzy, nebo příliš pozdě. Na tomto stavu nebylo ničeho změněno ani vládním nařízením ze dne 18. prosince 1924, čís. 274 sb. z. a n., nabývším účinnosti 1. lednem 1925, neboť i podle tohoto (§ 1 čís. 2 a 3) je zřejmo, že žalobní pohledávka podléhá tomuto předpisu, a že podle §u 3 musilo by býti soudní řízení přerušeno, kdyby se tak nestalo v nižších stolicích, z úřední moci u dovolacího soudu.

Čís. 4655.

Do usnesení rekursního soudu, jímž bylo odepřeno přerušiti řízení dle zákona ze dne 10. října 1924, čís. 240 sb. z. a n., jest dovolací rekurs přípustným.

Dle §u 5 čís. 2 zákona nelze pokračovati v zahájených již rozepřích.

(Rozh. ze dne 10. února 1925, R I 105/25.)

V řízení o žalobě proti bance L. o zaplacení 22.691 Kč navrhla žalovaná banka přerušení řízení z důvodu §u 5 (2) zákona ze dne 10. října 1924, čís. 240 sb. z. a n. až do skončení příročí. Soud první stolice návrhu vyhověl. Důvody: Podle výnosu ministerstva financí ze dne 15. listopadu 1924 nařízeno bylo pro žalovanou stranu příročí s platností do dne 28. února 1925, ministr financí však svolil podle §u 6 zákona ze dne 10. října 1924, čís. 240 sb. z. a n. k tomu, by žalovaná společnost obchodní činnost dále vykonávala. Důsledkem toho navrhuje žalovaná banka dle §u 5 cit. zák. přerušení řízení až do skončení příročí vzhledem k tomu, že dle §u 5 zákona nelze po dobu příročí žalovati ústav o plnění starých pohledávek, pokud jsou příročím postiženy. Z toho dlužno vyvozovati, že po vyhlášení příročí nesmí býti pokračováno ve sporech již zahájených, které musí býti proto přerušeny až do doby, kdy vyprší platnost příročí. Rekursní soud zamítl návrh na přerušení řízení. Důvody. Rekursu nelze upřítí oprávnění. Řízení lze přerušiti za předpokladů §§ 190, 191 c. ř. s., nebo tam, kde to jinými zvláštními zákonnými předpisy výslovně jest nařízeno. Oněch předpokladů zde není a jelikož ani zákon ze dne 10. října 1924, čís. 240 sb. z. a n., podle kteréhož nařízeno bylo ministerstvem financí pro žalovanou banku příročí s platností do 28. února 1925, nenařizuje, by spory proti žalované bance pro závazky, na něž se vztahuje příročí, zahájené před účinností příročí, byly přerušeny až do jeho skončení, není tu zákonných předpokladů pro přerušení řízení. Z ustanovení zákona, že po dobu příročí nelze ústav žalovati o plnění starých pohledávek, pokud jsou příročím postiženy, nelze vyvozovati, že po vyhlášení příročí nesmí býti pokračováno ve sporech již zahájených, to tím méně, když v §u 5 zákona výslovně jest zakázáno, aby se pro pohledávky řečeného druhu exekuce nevedly a již povolené exekuce se nevykonávaly.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.